

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

26 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Ursache Petru,

judecători - Timofti Vladimir și Toma Nadejda,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpatul Tonu Sergiu, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Ialoveni din 28 ianuarie 2016 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 martie 2016, în cauza penală privindu-l pe

Tonu Sergiu Vasile, născut la 31 august 1970, originar și domiciliat în s. Ruseștii Noi, r-nul Ialoveni.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 14.10.2013 – 28.01.2016 (prima instanță);
2. 01.03.2016 – 24.03.2016 (instanța de apel);
3. 06.06.2016 – 26.10.2016 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 28 ianuarie 2016, Tonu Sergiu Vasile a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 300 unități convenționale ce constituie 6000 lei, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Acțiunea civilă în mărime de 20000 lei solicitată de partea vătămată Ghimp Tudor, a fost admisă în principiu cu soluționarea acesteia în procedură civilă.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, la 01 august 2013, aproximativ la ora 09.30, Tonu Sergiu, conducând automobilul de model „Mercedes Benz Vito”, cu numerele de înmatriculare C PF 112, deplasându-se pe strada centrală din satul Ruseștii Noi, r-nul Ialoveni, a manifestat sineîncredere sporită și a încălcat cerințele art. 45 p. 1 lit. a), b) și pct. 2 din Regulamentul Circulației Rutiere, care stipulează expres că conducătorul mijlocului de transport, trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu

limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere, care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, iar în cazul când în limita vizibilității apar obstacole ce par a fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, condiții care au fost ignorate de Tonu Sergiu. Ca urmare, acesta ajungând în apropierea gospodăriei cet. Merla Ana a vrut să evite tamponarea cu automobilul care se deplasa la întâmpinare, dar nu s-a isprăvit cu conducerea mijlocului de transport și ieșind pe contrasens a tamponat automobilul de model „Skoda Roomster”, cu n/î C PN 240 condus de către Ghimp Tudor. În rezultatul impactului lui Ghimp Tudor Dumitru, conform datelor incluse în raportul de expertiză medico-legală nr. 2059/D din 11 septembrie 2013, i-a fost cauzată fractura închisă a ambelor oase a antebrațului stâng în 1/3 medie cu deplasarea osului radial, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată, mai mult de 21 zile și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală medie.

Aceste acțiuni ale inculpatului Tonu Sergiu au fost încadrate în baza art. 264 alin. (1) Cod penal - *adică încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămarea medie a integrității corporale și sănătății.*

3. Sentința menționată a fost atacată cu apel de către :

- avocatul Lupea Georgeta în numele inculpatului Tonu Sergiu, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței ca fiind ilegală și neîntemeiată și pronunțarea unei noi decizii prin care cauza penală în privința inculpatului Tonu Sergiu să fie încetată pe motiv că ultimul a acționat în stare de extremă necesitate.

În motivarea cerințelor sale avocatul Lupea Georgeta a invocat următoarele aspecte:

- Tonu Sergiu a acționat în condițiile extremei necesități pe motiv că pe banda lui de deplasare regulamentară a apărut automobilul de model „Skoda” care se deplasa neregulamentară în direcția sa;

- schema accidentului rutier întocmită de către ofițerul de urmărire penală este neclară, nefiind calculate și măsurate urmele de frânare a automobilelor, nefiind indicați în schemă indicii de măsurare și alte aspecte care ca urmare au fost apreciate de instanța de judecată în defavoarea inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 martie 2016, apelul declarat de avocatul Lupea Georgeta în numele inculpatului Tonu Sergiu a fost respins ca nefondat, fiind menținută sentința primei instanțe.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut, că instanța de fond a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corespunzătoare, și anume comiterea de către Tonu Sergiu a infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal — încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămarea medie a integrității corporale și sănătății, instanța de fond ajungând la concluzia

corectă că s-a dovedit cu certitudine că Tonu Sergiu, la 01 august 2013, orele 09.30 minute, deplasându-se cu automobilul de model „Mercedes Benz Vito”, cu n/î C PF 112 pe strada centrală din satul Ruseștii Noi, r-nul Ialoveni a încălcat regulile de securitate a circulației, încălcare ce a cauzat din imprudență părții vătămate Ghimp Tudor vătămarea medie a integrității corporale și a sănătății.

La fel, instanța de apel a precizat că prima instanță a constatat corect că din declarațiile inculpatului date în ședința de judecată, rezultă faptul că Ghimp Tudor, a apărut în vizorul său la o distanță de aproximativ 100 metri, deplasându-se regulamentar pe banda sa de circulație, însă din motive necunoscute, a trecut pe banda de circulație a lui Tonu Sergiu, acesta întru evitarea coliziunii a efectuat o manevră spre stînga pe banda opusă de circulație, ieșind pe contrasens, unde a avut loc impactul, accidentul rutier.

La efectuarea manevrei în cauză, Tonu Sergiu nu s-a ghidat și nu a respectat prevederile art. 45 al Regulamentului Circulației Rutiere, care imperativ îl obligă că în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole ce pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, dar nu să iasă pe partea opusă, pe contrasens. Declarațiile lui Tonu Sergiu precum că acesta a încercat totuși să frâneze se contrazic cu schema accidentului rutier, întocmită la fața locului și care nu a fost contestată de inculpat, unde nu sunt indicate urmele de frânare a automobilului condus de Tonu Sergiu.

Faptul nerespectării de către Tonu Sergiu a prevederilor art. 45 pct. 2 al Regulamentului Circulației Rutiere a fost constatat și în raportul de expertiză judiciară de constatare tehnico-științifică nr. 1161 din 15 iulie 2015 (f. d. 167 - 169), conform căruia se confirmă cu certitudine că în momentul coliziunii al mijloacelor de transport, partea stîngă a automobilului de model „Skoda Roomster”, cu n/î C PN 240 a intrat în coliziune cu partea de față a automobilului de model „Mercedes Vito”, cu n/î C PF 112, în momentul observării automobilului de model „Skoda Roomster”, cu n/î C PN 240, ca obstacol pentru deplasare, conducătorul automobilului de model „Mercedes Vito”, cu n/î C PF 112 trebuia să se ghideze de cerințele art. 45. 2) din Regulamentul Circulației Rutiere, conform căruia „în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”.

Instanța de apel a considerat că vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate este confirmată prin cumulul de probe cercetate, care coroborează între ele și careva divergențe între declarațiile martorilor și probele scrise care ar trezi dubii nu sunt reținute.

A mai reținut instanța de apel că instanța de fond a statuat corect că în conformitate cu art. 38 alin. (2) Cod penal „Este în stare de extremă necesitate persoana care săvârșește fapta pentru a salva viața, integritatea corporală sau sănătatea sa, a altei persoane ori un interes public de un pericol iminent care nu poate fi înlăturat altfel”. Deci, starea de extremă necesitate se prezintă ca o ciocnire de interese ocrotite de legea penală și apare în cazul în

care legiuitorul admite sacrificarea valorii mai puțin importante în favoarea celei mai importante.

Astfel, pentru ca inculpatul să fi acționat în stare de extremă necesitate era necesar să existe condiția esențială pentru constatarea stării de extremă necesitate, este ca pericolul să fie iminent și inevitabil, deci pericolul nu poate fi înlăturat altfel decât prin comiterea unei alte fapte prevăzute de lege.

Instanța de apel a specificat că modul în care s-ar fi acționat în cazul stării de extremă necesitate trebuie să reprezinte unicul mijloc de înlăturare a pericolului. Dacă au existat alte posibilități pentru înlăturarea acestuia, nelegate de cauzarea unui prejudiciu, starea de extremă necesitate nu mai poate fi invocată, respectiv, inculpatul nu a acționat în condițiile stării de extremă necesitate, deoarece apărarea nu a administrat probe care ar confirma o atare stare, or, inculpatul invocă că nu s-a isprăvit cu conducerea mijlocului de transport, deoarece a evitat o tamponare fatală, argument ce nu a putut fi reținut de către instanța de judecată, deoarece condiția esențială pentru constatarea stării de extremă necesitate este ca pericolul să fie iminent și inevitabil, adică pericolul nu poate fi înlăturat altfel decât prin comiterea unei fapte prevăzute de legea penală.

În conformitate cu prevederile art. 76 Cod penal în privința inculpatului Tonu Sergiu a fost reținută circumstanța atenuantă – comiterea pentru prima dată a unei infracțiuni din imprudență mai puțin grave.

În conformitate cu prevederile art. 77 Cod penal, în sarcina inculpatului Tonu Sergiu nu au fost stabilite careva circumstanțe agravante.

În acest context, instanța de apel a reținut că instanța de fond a efectuat o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul său în viața socială, la locul de muncă, precum și cel de înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, și drept rezultat, a aplicat o pedeapsă corectă, echitabilă sub formă de amendă penală în mărime de 300 unități convenționale ce constituie 6000 lei, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, pedeapsă care va atinge scopul legii penale de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Tonu Sergiu, prin care indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 5), 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei atacate și sentinței primei instanțe, cu pronunțarea unei decizii prin care să fie încetat procesul penal.

În motivarea cererii de recurs recurentul a invocat următoarele :

- a acționat în condițiile extremei necesități pe motiv că pe banda lui de deplasare regulamentară a apărut automobilul de model „Skoda” care se deplasa neregulamentar în direcția sa;

- partea vătămată Ghimp Tudor a recunoscut că se deplasa pe banda de contrasens în direcția deplasării lui Tonu Sergiu, deoarece a fost orbit de soare și a pierdut controlul pe o perioadă scurtă de timp, după care și-a dat seama că se deplasează pe banda opusă, a virat imediat pe banda sa, unde a avut loc tamponarea, pe care a virat și el întru evitarea ciocnirii frontale;

- schema accidentului rutier întocmită de către ofițerul de urmărire penală este neclară, nefiind calculate și măsurate urmele de frânare a automobilelor, nefiind indicați în schemă indicii de măsurare și alte aspecte care ca urmare au fost apreciate de instanța de judecată în defavoarea inculpatului.

6. La recursul ordinar declarat de către inculpatul Tonu Sergiu, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹ Cod de procedură penală, a depus referință procurorul care a pledat pentru inadmisibilitatea recursului, din motiv că din conținutul recursului se evidențiază că recurentul își motivează această contestație prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, însă motivele de reapreciere a materialului probatoriu nu se conțin în temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod penal. Respectiv, argumentele formulate de autorul recursului nu sunt motivate sub aspectul căsării hotărârii contestate, ca fiind ilegale or, reaprecierea probelor, soluție propusă de autor, nu se încadrează în prevederile art.427 Cod de procedură penală.

În atare situație, procurorul menționează că se atestă că această contestație nu conține argumentele ilegalității deciziilor instanței de fond și apel, cerințe obligatorii și expres stipulate în dispoziția art.430 pct.5) Cod de procedură penală, ceea ce echivalează cu nemotivarea recursului în sensul art.427 alin.(1) Cod de procedură penală.

Lecturînd materialele cauzei penale în coraport cu argumentele invocate în recurs, se constată că instanțele de fond și de apel, în strictă conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, au verificat, s-au pronunțat și au apreciat fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, stabilind just starea de drept și de fapt pe caz.

Afirmațiile recurentului că instanța de apel i-a încălcat dreptul la apărare, nu corespund realității și se combat prin materialele cauzei (f.d.215-225, vol. I).

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, recursul împotriva deciziilor pronunțate de instanțele de apel se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar în termen.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

Autorul recursului invocă prevederile art. 427 alin. (1) pct. 5), 6) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiurile invocate de recurent nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, invocând în acest context următoarele.

Cu privire la temeiul prevăzut la pct. 5) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, invocat de recurent, conform căruia „cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți”, Colegiul penal menționează că este unul neîntemeiat și menționează în acest sens că instanța de apel l-a citat pentru ședința de judecată, fiind semnat de către el avizul de recepție al citației (f.d. 215, vol. I). Mai mult ca atât, inculpatul însuși a scris cerere prin care solicită examinarea apelului declarat de către avocatul Lupea Georgeta în lipsa lui. Inculpatul mai menționează în cererea depusă că susține pe deplin motivele invocate în apel și că este de acord să-i apere interesele avocatul din oficiu. (f.d. 219, vol. I)

În recurs, recurentul invocă argumentul precum că, *„a acționat în condițiile extremei necesități pe motiv că pe banda lui de deplasare regulamentară a apărut automobilul de model „Skoda” care se deplasa neregulamentară în direcția sa”*, Colegiul penal menționează că este unul declarativ, deoarece din materialele cauzei și textul deciziei atacate rezultă, că pentru pronunțarea deciziei, instanța de apel și-a motivat corect soluția bazându-se pe cumulul de probe administrat la cauza penală și cercetate în instanța de fond, cercetate suplimentar și verificate în instanța de apel, apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală și anume: declarațiile părții vătămate Ghimp Tudor, declarațiile martorului Țapeș Igor și declarațiile martorului Varanița Andrei, care sunt probe pertinente, concludente, utile și veridice.

Astfel, Colegiul penal menționează că instanța de apel corect a indicat în decizia sa că „pentru ca inculpatul să fi acționat în stare de extremă necesitate este necesar să existe condiția esențială pentru constatarea stării de extremă necesitate, este ca pericolul să fie iminent și inevitabil, deci pericolul nu poate fi înlăturat altfel decât prin comiterea unei alte fapte prevăzute de lege. Instanța de apel a reținut că modul în care s-ar fi acționat în cazul stării de extremă necesitate trebuie să reprezinte unicul mijloc de înlăturare a pericolului.

Dacă au existat alte posibilități pentru înlăturarea acestuia, nelegate de cauzarea unui prejudiciu, starea de extremă necesitate nu mai poate fi invocată, respectiv, inculpatul nu a acționat în condițiile stării de extremă necesitate, deoarece apărarea nu a administrat probe care ar confirma o atare stare, or, inculpatul invocă că nu s-a isprăvit cu conducerea mijlocului de transport, deoarece a evitat o tamponare fatală, argument ce nu poate fi reținut de către instanța de judecată, deoarece condiția esențială pentru constatarea stării de extremă necesitate este ca pericolul să fie iminent și inevitabil, adică pericolul nu poate fi înlăturat altfel decât prin comiterea unei fapte prevăzute de legea penală”.

La caz, impactul s-a produs din cauza acțiunilor ilegale ale inculpatului Tonu Sergiu, deoarece acesta a încălcat cerințele art. 45 p. 1 lit. a, b și pct. 2 din Regulamentul Circulației Rutiere, care stipulează expres că conducătorul mijlocului de transport, trebuie să conducă vehiculul în conformitate limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere, care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, iar în cazul când în limita vizibilității apar obstacole ce par a fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, condiții care au fost ignorate de Tonu Sergiu, ieșind pe contrasens.

De asemenea, Colegiul penal reține că în recursul declarat este criticată aprecierea de către instanțele de judecată a probelor administrate pe caz, însă argumentul invocat nu este prevăzut de lege ca temei pentru a judeca cauza în ordine de recurs.

Aprecierea probelor ține de soluționarea fondului cauzei de către instanțele de fond și de apel și nu poate constitui temei pentru recurs, cu excepția cazurilor când instanțele menționate, la aprecierea probelor au admis încălcarea anumitor prevederi ale legii procesuale penale, ce a condiționat comiterea unor erori grave de drept, iar dezacordul unei părți cu aprecierea probelor de către instanțe nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare.

În opinia Colegiului penal, instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificându-le sub aspectul pertinenței și concludenței, atât pe cele obținute în procesul urmăririi penale cât și în cadrul ședințelor de judecată, cât ale apărării atât și ale acuzării, fapt ce face, ca concluzia despre vinovăția inculpatului Tonu Sergiu privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, să fie întemeiată și legală.

Conținutul probelor și admisibilitatea lor, este analizată în textul hotărârii judecătorești atacate, reflectate în decizia instanței de apel (f.d. 230 - 232, vol. I), instanța de apel expunându-se în mod argumentat și asupra motivelor relevante invocate în apel, argumente pe care instanța de recurs le acceptă și le însușește. Temeiuri de a pune la îndoială legalitatea și veridicitatea acestor probe și argumente nu s-au stabilit în instanța de recurs.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că instanța de apel s-a expus argumentat și corect asupra acestui aspect și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs acceptă și însușește aceste argumente, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care

în pct. 37 a hotărîrii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6§1 din CEDO, obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În concluzie, Colegiul penal menționează că, nu se constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea deciziei atacate sub aspectele invocate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este întemeiată și legală.

Prin urmare, Colegiul penal statuează că temeiurile invocate de recurent prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 5), 6) Cod de procedură penală, nu s-au confirmat în cauza dată, iar decizia atacată este legală și întemeiată, ceea ce impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de inculpatul Tonu Sergiu, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul Tonu Sergiu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 martie 2016, în cauza penală privindu-l pe **Tonu Sergiu Vasile**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **24 noiembrie 2016.**

Președinte

Ursache Petru

Judecătorii

Timofti Vladimir

Toma Nadejda